

ROTTERDAMSCHES COURANT.

De Abonnementsprijs is f 24 's jaars of f 6 's drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaars en Postkantoren Abonneren.
Enkele Nummers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat, Wijk 10, N° 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels . . . f 1.—
Iedere regel meer 0.20
Andere Advertentiën per regel 0.20
Grootte letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Daar wij heden (Zondag) zoowel over Marseille als Triest onze brieven en dagbladen uit Nederlandsch-Indië ontvingen, wordt dit Buitengewoon Nummer der Courant aan de Geabonneerden toegezonden.

KOLONIEN.

(Per Overland-Mail.)
BATAVIA 7 Junij.

Aan het Algemeen Overzicht van het Bataviaasch Handelsblad wordt het volgende ontleend:

De bijzondere en gunstige berichten, die de Javaasche Courant bij het vertrek der laatste mail had beoefend over de krijgsvindingen te Bandjermasin, zijn verschenen. Men zegt, dat de Resident en Militaire-kommandant der Z. en O. kust van Borneo met het aanbieden dezer rapporten de hoop heeft te kennen gegeven, dat binnen zes weken de opstand in het rijk van Bandjermasin geheel zal onderdrukt zijn. Men zal echter wel, in die mededeelingen ten minste, met ons vergeefs zoeken naar de redenen, waarop deze hoop is gegrond.

Een uitgebreid stelsel van patrouilleren is georganiseerd, en overal is de vijand, ten minste tijdelijk voor onze troepen geweken; men heeft dus terrein gewonnen en niets meer, en dit is op het ver uitgestrekte terrein, waarop de opstand woedt, zeer weinig; voor de wezenlijke pacificatie is het niets. De vijand heeft geen eigenlijke verliezen geleden; geen enkel der wezenlijke hoofden van den opstand is in onze handen gevallen; en toch is het niet de bevolking, maar het zijn de hoofden, die opstand hebben gemaakt, en wij hebben niets, zoo lang wij deze niet hebben. Bovendien zien wij uit de bijzonderheden, dat men onvoorzigtig genoeg geweest is, de geheele aanwezige troepenmacht te versnipperen, zonder eenige reserve beschikbaar te houden, en het is dus wel gelukkig, dat het voorgevallene reeds heeft doen zien, dat Borneo geen Sentot bezit, die door zamentrekking zijner magt en aanval van een enkel punt onze geheele verstrooide en door geen reserve ondersteunde troepenmacht in eene zeer gevaarlijke positie kon brengen; het voorgevallene met de Onrust heeft echter bewezen, dat de hoofden van den opstand sluw genoeg zijn, van goede gelegenheden profijt te trekken, en men hoopt hier nog, dat de Regering, zonder zich door de sanguine verwachtingen van den dapperen, maar als kommanderend officier nog jeugdigen bevelhebber op Borneo te laten weerhouden, eene sterke reserve daarheen zal zenden. Men beweerde dezer dagen, dat daarvoor reeds voorbereidingen werden gemaakt; van eene andere zijde wordt dit echter tegengesproken en beweerd, dat eene kleine expeditie naar eene andere Buitenbezitting op til is; zij zoude zelfs in verband staan met een diefstal, die men zegt dat aan een gedeelte van den onderzoecken telegraafkabel is gepleegd. Wij geven deze geruchten natuurlijk slechts als *ou dit's*, daar wij om bekende oorzaken verhindert worden, de meer of mindere gegrondheid dezer geruchten persoonlijk te onderzoeken. De onderzoecke telegraafkabel tusschen Batavia en Singapore maakt aan de ambtenaren te Singapore en Muntok, met de dienst daarvan belast, weinig moeite; men wil, dat het vaartuig, met het onderzoek naar de gebreken belast, o. a. ook de ontdekking heeft gemaakt, dat een gedeelte van den kabel gestolen is, hetgeen weinig moeite kost, aangezien de diepte van 30, meestzinds echter tusschen 8 en 20 vadem bedraagt. Het is de enige onderzoecke telegraafkabel, die nagenoeg over zijne geheele lengte langs de kust van een eiland ligt, en dien men over dat eiland waarschijnlijk voor het 1/10 der kosten had kunnen leggen met minder gevaar van interruptie, dan men thans ondervindt.

Te Sourabaja is een Balinesche vorst met gevolg aangekomen, gelijk men zegt, om Java te zien. Dat is een zeer goed teeken. Een inlandsch vorst, die Java gezien heeft, zal niet licht aan tegenkanting tegen de Ned. Indische Regering denken.

De generaal-majoor Steinmetz heeft, onder nadere goedkeuring des Konings, zijn eervol ontslag uit Zr. Ms. dienst verzocht en verkregen.

Vroeger waren te Batavia altijd officieren der Marine gedetacheerd bij het bureau voor hydrographische waarnemingen, depot van kaarten enz. Thans is daarvoor een zelfstandig bureau georganiseerd en bij de begroting van dit gedeelte.

Wij hebben vroeger medegedeeld, dat op het oostelijk gedeelte van Madras en omliggende eilanden zich zeer ooverlastigheid had. De uitgezonden stoomschepen hebben er echter vergeefs naar gezocht, hoewel de schepen in de zijde met rooversvloeden, die zich in andere gedeelten van den Archipel vertoonden hebben.

Te Sourabaja wordt eerstdaags een gedeelte van het koper verkocht, afkomstig van het ingewisseld oud kopergeld, gedeeltelijk tot staven versmolten, gedeeltelijk doorgekapt. De verkoop van dat koper, die thans voor het grootste gedeelte in Nederland zal plaats vinden, had sedert jaren, in een wezenlijk handelsartikel van uitvoer veranderd, kunnen plaats vinden, en waarschijnlijk met behalving van hooger prijs, indien men de destijds in Indië gedane voorstellen in Nederland niet had afgekeurd. Het schijnt volgens het kortelings verkondigd beginsel thans een

axioma te zijn, dat Indië geen artikelen van uitvoer meer apodig heeft, en daarom worden ook, in strijd met de vroeger vastgestelde bepalingen, dit jaar wederom niet meer dan 100,000 pikols suiker op Java verkocht.

Na de viering van den verjaardag van Hare Majesteit de Koningin, zal de Vice-Président der Indische Regering, baron A. H. W. de Kock, als zoodanig af- en de heer mr. A. Prins als zoodanig optreden; de heer mr. H. C. van der Wijck zal in zijnen rang als lid in den Raad van Indië worden geïnstalleerd en vervolgens zal Z. E. de Gouverneur-Generaal zich op reis begeven, ten einde de provincien op Java, westelijk van Samarang gelegen, met een bezoek te vereeren.

Wij geven eindelijk als gerucht, hoezeer men ons de verzekering der volkomen gegrondheid daarvan heeft gegeven, dat de luitenant-generaal van Swieten, kommandant van het Indische leger, zijn pensioen nemen en in oktober aanstaande zoude willen repatriëren. Onze lezers en allen die belang stellen in Indië, zullen wel met ons de hoop voeden, dat dit gerucht moge blijken, ongegrond te zijn, en dat bij gegrondheid daarvan de Generaal op dat besluit moge terugkomen.

Door een telegram van Muntok vernemen wij, dat te Singapore geen mail was aangekomen. Onze stoomboot komt dus terug zonder brieven.

Den 25sten II. heeft de stoomboot Palembang, kapit. Kuller, deze reede verlaten, zich begevende over Muntok en Riouw, naar Singapore, tot het overbrengen en afhalen der landmail-pakketten. Het getal brieven, dit maal verzonden, was als volgt: Per overlandmail via Marseille 4815 stuks, via Triest 1095, via Southampton 376; naar Singapore 1008, Banka 393, Palembang 536, Riouw 226, Billiton 52; totaal 8501 stuks.

Als passagiers zijn van Java naar Nederland vertrokken: Per *Wiedeman*, kapit. Kalklöser, de gepensioneerde majoor P. van der Hoff met familie en de heer R. Thorbecke.

Den 27sten II. kwam op de reede alhier aan de Fransche oorlogsbark *Marceau*, kommande van China, op weg naar Frankrijk. Volgens ingewonnen berichten hebben de vijandelikheden in China nog geen aanvang genomen.

In de op den 10den en 24sten meijl. gehouden bestuursvergadering der Natuurkundige Vereeniging in Nederlandsch-Indië zijn benoemd: tot secretaris, het bestuurlijk, de heer B. E. J. H. Becking; tot thesaurier, het bestuurlijk, de heer W. F. Versteeg; ter vervanging respectievelijk der heeren G. A. de Lange en M. Th. Reiches; en voorts tot gewone leden de heeren F. G. Beckman, kapitein der infanterie, G. M. Verspijk, majoor der infanterie, waarnemend resident der residentie Zuid- en Oosterafdeeling van Borneo; A. J. F. Hammers, assistent-resident van Tebing Tingi en B. M. H. Thörig, 1ste luitenant der infanterie.

Ten vervolge op vroeger medegedeelde berichten zijn wij in de gelegenheid het volgende mede te deelen van de Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo, van waar tijdingen zijn ontvangen, loopende tot den 12 mei.

Ten einde eene versterking te Boleh aan te leggen en daardoor de zich in het Alaische en in de omstreken van Amonthay bevindende mutelingen van allen toevoer van zout en kruid, langs de Bian-rivier, uit Pegattan en de andere op de zuidkust gelegene Rijkjes af te snijden, vertrok kapitein Benschop den 25sten april van Pengaron derwaarts met den 1sten luitenant Bakker, 75 bajonetten, een bouwviser en een voor de versterking bestemde lilla, benevens de noodige ammunitie. De dienstdoende officier de Bock met 25 bajonetten was afgezonden om tot dekking te dienen van 2 ijzeren prauwen, beladen met 40 dagen vivres voor Boleh. De marsch oyer den berg was uiterst moeilijk en met het geschut niet te passeren, zoodat het uit elkander genomen en gedragen moest worden. Den 26sten vervolgde men den weg naar Basar, welke kampong men ten 12 ure bereikte en welke bevolking de meeste voorkomendheid aan de kolonne bewees. Den 27sten werd de marsch verder voortgezet. Ten 10 ure zag men 2 gewapende personen, die bij de nadering der kolonne de vlugt namen en niet achterhaald zijn kunnen worden. Te Moerai gekomen, werden weder verscheidene gewapende vlugtelingen bespeurd, waarop twee kartesschoten werden gelost. Door het moeilijke terrein mogt het de voorhoede, onder den 1sten luitenant Bakker, die ter hunner vervolging werd uitgezonden, niet gelukken hen te achterhalen. Ten 2 ure 's middags werd Boleh bereikt. De 1ste luitenant Bakker werd met de voorhoede ter verkenning naar de kampong gezonden, doch vond haar nog in denzelfden toestand, waarin ze vroeger gebracht is. De kapitein Benschop begaf zich daarop op weg om eene geschikte plaats ter oprigting der versterking te zoeken. Het plateau van een in de nabijheid der kampong gelegen heuvel van p. m. 100 voet werd daartoe gekozen. Den 28sten rukte de kolonne derwaarts en werd onmiddellijk een begin met het opwerpen der versterking gemaakt, waarin de Kiai Soetolekson, die daarvoor enige zijner desabewoners had medegenomen, zeer behulpzaam was. Den 1sten mei was de versterking in zoo verre reeds gereed, dat de kolonne daarin kon trekken. Den 2den mei werden de bastions met aarde gevuld, zoodat reeds des avonds de versterking geheel voltooid was. Nadat den 3den mei alle vivres waren ontscheept, nam de kapitein Benschop den terugtogt per prauw aan met 37 bajonetten, het kommando der versterking overgeevende aan den 1sten luitenant Bakker, die daarin met 60 bajonetten achter bleef. Voor het gemakkelijk provianderen der versterking te Boleh zou door de be-

volking een trekweg langs den rivierover derwaarts worden aangelegd. Door den fellen stroom begunstigd werd Pengaron reeds ten 1 ure des middags bereikt.

Den 25sten april ontving de kommandant te Amawang het bericht, dat demang Lehman na het op den 22sten jl. plaats gehad hebbende gevecht te Tabehi, waar de vijand volgens gerucht 25 dooden en gewonden bekomen heeft, zich met Said Sombos en Antaloedin naar Alia had begeven, terwijl de Pangaran Alibasa met Temboeroe en Motali de stelling bij de Koedong-rivier weder ingenomen had. Op de tijding, dat de hoofdmiteling Tamboeroe met 30 volgelingen de Kandangan-rivier was overgetrokken en de kampongs Taal en Betong koloeur bedreigde, werd den 27sten april de 1ste luitenant Munsters met 60 bajonetten in die richting uitgezonden. Gedurende den marsch werd hij telkens op den 27sten april door geweevruur bestookt en op de passage van kampong Djamboe komende, werd zelfs een gedeelte op de kolonne door den zich steeds schuil houdenden vijand gelost, waardoor een inlandsch soldaat gewond werd.

Den 28sten april des avonds was te Marampiouw gearriveerd Zr. Ms. stoomschip Admiraal van Kinsbergen, aan boord waarvan zich de kapitein Riesz met 60 bajonetten bevond. Den 29sten 's ochtends werd in de beste orde gedebarkerd, en reeds ten 6 ure des avonds bereikte de kapitein Riesz met zijn detachement Amawang en had onderweg de meest mogelijke hulp van de hoofden en de bevolking ondervonden. Dienzelfde dag werden de vivres ontscheept en zouden met behulp der in de nabijheid wonende en ons bevriende hoofden naar Amawang worden gebracht, doch ter hoogte van Soengei Paring werd het transport door mutelingen overvallen, die het geluk hadden de vivres te bemagtigen. Daarvan geen tijding aan boord ontvangen zijnde, werd ook de ammunitie den volgenden dag ontscheept en slechts onder bedekking van den inlandschen sergeant Kanidin en 5 bajonetten naar Amawang gezonden. Eveneens ter hoogte van Soengei Paring door de mutelingen overvallen, liet de sergeant onmiddellijk aan den eenen oever 3 man debarkeren en ging zelf met de twee overigen naar den anderen oever. Door zijne overschrikendheid en die der hem vergezellende manschappen gelukte het den vijand te doen terugtrekken. Eene in de rivier gemaakte versperring belette echter de prauwen den doortogt, zoodat hij naar Marampiouw moest terugkeeren, waar de ammunitie ook weder aankwam; de vijand moet bij deze gelegenheid een verlies van 5 dooden geleden hebben. Intusschen had de militaire kommandant te Amawang, waarvan het kommando op den 30sten april op den kapitein Riesz was overgegaan, de vivres dien dag niet ziende arriveren, eene patrouille van 30 bajonetten onder den dienstdoenden officier Coenen naar Siempoer gezonden, om te informeren of de vivres aldaar waren aangekomen. Aldaar gekomen, vernam de dienstdoende officier, dat ze er nog niet waren gearriveerd, doch waarschijnlijk nog te Soengei Paring zouden zijn. Nabij deze kampong gekomen, ontdekte hij een 25 a 30tal menschen, die bezig waren om de vivres in een huis te bergen. Op zijn geroep namen zij ijlings de vlugt, waarop hij hun eenige schoten nazond. Onmiddellijk zond hij een korporaal met drie man naar Amawang om zijn wederwaren te berichten.

In dien tusschentijd zond hij kleine patrouilles uit, die telkens met zakken rijst terugkwamen, die zij tusschen de slang-alang gevonden hadden, terwijl hij onophoudelijk door lilla- en geweevruur werd bestookt, waardoor een Europeesch fuselier in den linkerarm gewond werd en een inlandsch fuselier een schrampschot in de rechterhand kreeg. Op het bericht, door den dienstdoenden officier gezonden, zond de kommandant onmiddellijk van Amawang den 1sten luitenant Boers met 34 bajonetten, een 3ponder en eenige kettingsgangers voor het transport der teruggekregene vivres. Te Soengei Paring komende, werd deze patrouille eveneens hevig beschoten, doch een kartesschot deed den vijand spoedig de vlugt nemen. Des avonds ten 6 ure kwamen de beide patrouilles te Amawang terug, medebrengende het grootste gedeelte der door den vijand in handen gekregene vivres.

Den 6den mei des nachts ten 1 ure rukte de kapitein Riesz met 130 bajonetten en een bouwviser van 1 1/2 duim van Amarang uit naar Tabehi, langs den linkerover der Kandangan-rivier, terwijl een djoe-kong met 12 bajonetten, onder aanvoering van een sergeant, de kolonne langs de rivier volgde. Te Kandangan werd een sterk touw over de rivier gespannen, die een detachement van 30 man, onder aanvoering van den dienstdoenden officier Coenen, vervolgens met de medegenomene djoe-kong overstak. Ten 6 1/2 ure des ochtends kwam de kolonne aan de rivier Koedoeng. Eene verkenning werd toen uitgezonden, die terug kwam met het bericht, dat de dienstdoende officier zich aan den overkant in positie had gesteld, na eenige vijanden voor zich uitgedreven en een geblesseerde gevangen gemaakt te hebben, terwijl de djoe-kong in zijne nabijheid was gebleven.

De sergeant in de djoe-kong werd daarop gelast aan den regterover der rivier te debarkeren en aldaar een touw te bevestigen, doch een hevig vuur werd ter hoogte van Moeara Ranta op de kolonne en de djoe-kong gelost. Eenige granaatwerpen hadden de gewenschte uitwerking niet, doch eenige daarop gevolgde kartesschoten waren van beter gevolg en deden het vuur van den vijand eenigzins verminderen. Het touw werd gelukkig bevestigd en kwam de djoe-kong terug om de kolonne de rivier over te zetten. Het eerste stak de voorhoede, onder den 1sten luitenant Munsters, onder het vuur van den vijand, over en bereikte gelukkig den overkant, waarop onmiddellijk

op den vijand werd ingestormd, die de vlugt nam met achterlatend van een geseuevelden hadji, die waarschijnlijk een der aanvoerders is geweest. Daarop werd de voorhoede eene gunstige stelling in om den overtogt der kolonne te dekken, die in de beste orde geschiedde. Toen alles op den regterover was overgestoken, werden de zich daar bevindende huizen, waaruit aanhoudend gevruurd was geworden, in de asch gelegd en rukte de kolonne landwaarts in naar Tabehi, terwijl de djoe-kong langs de rivier volgde, onder bedekking van het onder den 1sten officier staande detachement. Gedurende dezen marsch werd de kolonne steeds door het vijandelijke vuur veronrust.

Nabij Tabehi gekomen, alwaar de vijandelijke versterkingen zich bevonden, werden in die richting een paar granaatwerpen gedaan, waarvan er een sprong en eene goede uitwerking moest gehad hebben. Onmiddellijk rukte de kolonne op dat punt aan en kwam zonder verdere ontmoeting met den vijand binnen die versterkingen. De versterkingen werden geslecht en de huizen onder Tabehi aan den regterover der rivier, waaronder dat van demang Lehman, in den brand gestoken. Daarop rukte de kolonne hooger op naar Soengei Bakaran; wellicht dat de vijand ook aldaar versterkingen had aangelegd, tpech deze werden er niet gevonden, terwijl de huizen geheel verlaten waren, zoodat deze kampong gearriveerd is geworden.

Door het ondoordringbare van het terrein was aan het verder vervolgen van den vijand niet te denken. De terugtogt werd daarop aangepomen naar de Kandangan-rivier, daar de afgemathed der troepen, die reeds 12 uren gemareheerd hadden, belette om langs denzelfden weg, dien men afgelegd had, terug te keeren. Na de Soengei Koedoeng in behoorlijke orde overgetrokken te zijn, had de terugmarsch ongestoord plaats en bereikte men omstreeks 5 ure des middags Amawang. De bevolking van eenige in de omstreken van Amonthai gelegene kampongs, die op het bericht van de nadering van de uit Alai gewekene mutelingen de vlugt had genomen, was den 25 jl. op aansporing van den Kiai Adipati Danoe Redja weder naar hare huizen teruggekeerd. Den 29 april jl. arriveerde aldaar de Gouvernements stoomer Bennett met het van Bandjermasin ter versterking der bevestiging gezonden detachement van 40 bajonetten. Den nacht werd de door genoemde adipati opgewarpen, en door zijne zonen Kiai Warga Kesoetjo verdedigde versterking te Kloewa, tot driemaal door de mutelingen bestormd, doch met verlies waren zij teruggeslagen geworden. Ten einde zich met de kolonne onder majoor Koch in verbinding te stellen, vertrok de kapitein Eichelberg met eene kolonne van 100 bajonetten, benevens den 1sten luitenant de Jong, den officier van gezondheid Rembach, 1 mortier en 8 kanonniers, van Amonthai den 1sten mei des ochtends naar Lemphong. Ten gevolge van het dalen der hoofden en de opkomst der door hen verstrekte koelies, kon de afmarch niet zoo vroegtijdig plaats hebben, als de kommandant wel wenschte. Uit gebrek aan voldoende transportmiddelen moesten de manschappen ieder voor drie dagen vivres met zich dragen. De weg was in het begin vrij open, doch liep over overstromd land. Van de hoofden toemengoeng Djaja Megara en Ngabei Mangoen Soeda, zonen van den Kiai Adipati, die de kolonne met enige volgelingen volgden, kon de kommandant geen zekere berichten bekomen, of de vijand zich nog te Tanabang bevond. Tot omstreeks 12 ure had men een vrij goeden weg behouden, die door de bevolking was in orde gebracht, doch daarna kwam men aan een sawahveld, waar de weg op uitging, en waar het zoo modderig was dat de manschappen tot over de knieën daarin zakten.

Nadat de kolonne tot op 150 passen van een boschrand genaderd was, werd de voorhoede eensklaps door den in hinderlaag liggenden vijand hevig bestookt. De voorhoede onder den 1sten luitenant de Jong beantwoordde dat vuur en leste zich tegen een tirailleur op. Langs den geheelen boschrand zag men vijanden, die zich blijkbaar gereed maakten om op de kolonne in te stormen. Onmiddellijk werd er eene carré gevormd, en deed een kartesschot hen spoedig terugtrekken. Inmiddels had de 1ste luitenant de Jong verlof gevraagd om storm te mogen loopen, waarop de kommandant hem eene sectie ter versterking zond.

Een in het midden der carré zich bevindende kettingsganger werd door een lilla-schot in de knie gewond, doch toen de stormpas geslagen was, verminderde het vuur van den vijand, die langzamerhand tot achter zijne versperring terugtrok, waarna een gedeelte zich de rivier liet afzakken, terwijl een ander gedeelte naar Tanabang terugtrok.

Bij de bestorming kreeg de 1ste luit. de Jong 4 bouwpotant 2 schoten in de linkerborst, ten gevolge waarvan hij onmiddellijk den geest gaf, terwijl een inlandsch fuselier een schot in de knie en een Europeesch korporaal een schrampschot in de dij kreeg.

Middelwervij men zich met het verbinden der gewonden had bezig gehouden, scheen de vijand zich weder verzameld te hebben en vertoonde hij zich andermaal aan den boschrand, en trachtte zelfs door het lange gras de carré ongemerkt te naderen. Een kartesschot deed hem spoedig terugtrekken. De kommandant besloot daarop naar Tanabang op te rukken. Een voetpad leidde derwaarts, dat echter zoo smal was, dat slechts een persoon te gelijk passeren kon, hetgeen den marsch zeer vertragsde.

Bij het binnenukken van Tanabang, netwerk al strijdende geschiedde, daar de vijand zich aan de overzijde der rivier genesteld had, van waar hij een hevig lilla- en geweevruur op de kolonne onderhand berigtte de sergeant der artillerie, dat hij met het stuk door de afgemathed der bediening, die groten deels uit handlangers bestond, niet verder kon en het niet verder kon stellen. Aangezien men geen

koelies meer disponibel had om de gekwetsten die men nog krijgen mocht te transporteren, besloot de kommandant den terugtocht aan te nemen, na de huizen, die men gepasseerd was, nog in de asch te hebben gelegd. Bij het rijstveld gekomen, werd men weder door het vuur van den vijand bestookt, doch eenige in de richting, waar hij zich bevond, geloste kartesschoten deden hem spoedig de vlugt nemen. De terugtocht had in behoorlijke orde plaats en bereikte men eerst des avonds ten 9 ure Amonthai.

Den 3 mei hebben de zonen van den Kiai Adipatie eene door de muitelingen in de nabijheid van Kaloeva opgeworpene versterking genomen. Aan hunne zijde is slechts één man gewond, terwijl aan die van den vijand één gedood en 4 gekwetst zijn geworden. Te Moengoe Taioe was de rust niet gestoord geworden en bleef de bevolking met den meesten ijver voortgaan met het aanleggen van nieuwe wegen, in het belang der militaire bewegingen.

De door den 1sten luitenant der genie Caspers nabij Soengei Roetek aan de Kapoeas-monding opgerigte versterking was den 4 mei reeds voltooid. Hij had de meeste medewerking van de onlangste bevolking ondervonden.

Te Poeloe Petak en omstreken bleef het steeds zeer rustig, doch aan de Kapoeas werd de bevolking, zoo als beweerd werd, nog steeds door de 4 goesties en hunne volgelingen verontrust.

Een 400tal Dajakkers uit de boven Kahajan, die naar Sampit wilden oversteken, om de bezetting aldaar te overvallen, vielen den 30 april eenige langs de Soengei Sebangauw (tusschen kwala Kahajan en kwala Mendawe) gelegen huizen aan, met het doel om koppen te snellen, doch de bewoners verdedigden zich zoo hardnekkig, dat de kwaadwilligen naar de boven Kahajan zijn teruggekeerd, medemensende 2 dooden en een groot aantal gekwetsten.

Door den geringen waterstand was Zr. Ms. stoomschip Balie, dat naar Kotta Baroe was gezonden om de, zoo men wil, door de muitelingen aldaar opgerigte versterking te veroveren, niet hooger dan de Tandjoeng Mimim kunnen opstoomen. Den 11 mei is Zr. Ms. stoomschip Balie weder te Bandjermasin teruggekeerd.

Den 7 mei is Zr. Ms. stoomschip Admiraal van Kinsbergen van Bandjermasin vertrokken, ten einde langs de Kapoeas en de Kahajan, welke monding van de zich aldaar ophoudende muitelingen moest worden gezuiverd, — naar Sampit over te steken. Van Sampit en omstreken zijn geen andere dan zeer geruststellende berichten ontvangen.

Den 27 april jl. vertrok de militaire kommandant, kapitein Ravestein, van Poeloe Hari, met eene kolonne bestaande uit 3 officieren, 80 bajonetten, een Sponder en 130 koelies naar Talaga, ten einde de mogelijkheid te beproeven, of aldaar eene kleine versterking zou kunnen worden opgerigt, waardoor de zich aldaar ophoudende muitelingen evenzins in bedwang zouden kunnen worden gehouden. Na een vermoedigen marsch kwam de kolonne ten 5 ure te Maniakan aan, alwaar gebovuakkerd werd. Den 28 april werd de marsch in de richting van Talaga voortgezet. Den 30 april verliet de patrouille Talaga om naar Bolim op te rukken, ten einde zich in verbinding te stellen met den 2den luitenant Perné, die gezonden was om langs de zeezijde eene verkenning in de Sibogor-rivier te maken. De weg derwaarts was overal met randjoes gepland, terwijl er van tijd tot tijd eenige schoten uit het bosch op de patrouille werden gelost. Den 2 mei liet de kapitein Ravestein patrouilles in den omtrek maken om dien van muitelingen te zuiveren. De hoofden van Batos Toenkoe en Kandangan kwamen dien dag hunne onderwerping aanbieden, terwijl de inwoners van Maniakan en Padang Mangis verlof vroegen om weder naar hunne kampongs te mogen terugkeeren, hetgeen toegestaan werd. Des nachts trachtte de pembekel Ilang te ontvlugten, doch werd door den schildwacht doodgeschoten. Aangezien door de onder den 1sten luitenant Prinsen gemaakte patrouille naar Talaga gebleken was, dat de weg derwaarts niet met geschut was te passeren en dus aan het oprigten van eene versterking aldaar niet te denken viel, werd den 3 mei de terugtocht naar Poeloe Hari aangenomen, alwaar men des namiddags zonder andere vijandelijke ontmoetingen gehad te hebben, aankwam.

Hoerz uit al het vorenstaande blijkt, dat de kwaadwilligen in de Tanah Laut nog niet geheel zijn uit het veld geslagen, onderging de staat van zaken daar niettemin eene merkbare verbetering en vertoont zich reeds nu tot op twee dagmarschen afstand van Poeloe Hari geen vijand meer, terwijl zich meer en meer openbaart de neiging tot rustige vestiging onder dat deel der bevolking, dat tot dus verre bleef rondwalen.

— Uit nadere tijdingen van Bandjermasin over de maand april ll. blijkt, dat de werkzaamheden in de mijn Oranje Nassau gedurende die maand weder zeer onbeduidend zijn geweest. Te Bandjermasin en in de binnenlanden was de handel zeer slaauw. Ter hoofdplaats was de prijs van de rijst 6 a 6.65 per pikol.

SOMRABAYA 30 mei. Gisteren middag is alhier ter reede aangekomen Zr. Ms. stoomschip Merapi, kommandant de kapt.-luit. ter zee R. L. de Haes, komende van Belling, medebrengende den jeugdigen Vorst van die plaats met gevolg, die heden ochtend met de aan zijnen raag verschuldigde eerbewijzingen is afgehaald en zijn intrek heeft genomen bij den Regent alhier. Men wil, dat het verlangen van dien Vorst om Java te zien, het doel van zijne komst alhier zou zijn.

BANKA. — Den 25 april jl. hebben te Merawang eenige weinig beduidende ongeregelde plaatsen gehad door een 200tal Chinesche koelies, welke voor de mijnen afgedankt waren of hun ontslag uit dezelve hadden genomen. Daar zij niet gehoorzaamden aan den last om naar hunne mijnen terug te keeren, achtte de administrateur zich verplicht de hulp van den postkommandant in te roepen tot ondersteuning der politie. Ofschoon deze koelies op de verschijning van eenige militaire magt dadelijk en rustig aftrokken, hebben zij zich op 3 palen afstand van den districtszetel eenige oogenblikken in eene kampong opgehouden, en de hen volgende politiedienaren bedreigd. Bij het verschijnen evenwel van de hen eveneens volgende militairen, zijn zij naar hunne mijnen teruggekeerd en hebben zich later rustig gehouden.

MADURA. — Nadat op den 24 april jl. in de wateren van het ten oosten van Madura gelegen eiland Sapoe di zes groote rooverspraauwen waren gezien, zijn deze roovers in den morgen van den volgende dag met vijf groote en verscheidene kleine praauwen op het tusschen Madura en Sapoe di gelegen eilandje Giliang geland, waarna spoedig drie personen te Sumanap aankwamen, die door deze oovers van hunne praauwen beroofd waren. Onmiddellijk werden tegen hen eene recherche praauw en eene kruisboot afgezonden, terwijl een detachement van Jopa marcheerde ter bewaking van de kust en m, zoo mogelijk, naar Giliang over te steken. Tevens werd het bestuur op Bawean voor deze roovers gearschuwd. Vermits geen stoomschip te Soerabaja

beschikbaar was, is per telegraaf derwaarts de last gegeven om het stoomschip het Loo, dat naar genoemde plaats onder weg was, bij aankomst onmiddellijk tegen de roovers af te zenden. Dit vaartuig kwam den 26 april te Soerabaja aan en kon reeds in den vroegen morgen van den 28sten daaraanvolgende aan zijne bestemming gevolg geven. Het onderzoek de eilanden boosten Madura, stoomde naar Bawean, onderzocht verder de noordkust van Madura en keerde door Straat Sapoe di langs de eilanden bezuiden Sumanap naar Soerabaja terug, doch kon, zelfs op de punten, van waar de eerste berichten nopens de verschijning eener rooversvloot waren uitgegaan, geen inlichtingen verkrijgen omtrent de plaats van waar de roovers waren opgekomen, noch omtrent de richting, waarin zij zich verwijderd hebben. Inmiddels waren den 26sten en 27sten de Merapi en de Reinier Claeszen van Batavia ter opsporing van de roovers uitgezonden. De Merapi begaf zich, na Bawean aangedaan te hebben, om de noord-oost en onderzocht de Arends- en Salombo-eilanden. Vervolgens wendde hij den steven naar Sumanap en ging de kust van Java te Tjotik en Tjangkar, benevens de eilanden Geli Genting en Geli Lawak nauwkeurig na. Hier niets aantreffende, wendde hij weder oostwaarts naar het eiland Kangeang, waar men slechts geruchten van rooverspraauwen, die door de visschers zouden gezien zijn, vernam, bezocht de kleine baaijen bij Goenoeng-Goendoel op Bali, stoomde rondom het Duiven-eiland en keerde eindelijk zonder eenige ontmoeting den 28 mei naar Soerabaja terug. De Reinier Claeszen bekruste met even weinig gevolg de Sidoelang-, Boompjes- en Karimon Djawa-eilanden.

LAMPONGSCHE DISTRICTEN. — Van hier zijn tijdingen ontvangen, loopende over de maand april jl. De gezondheidstoestand der bevolking was vrij gunstig en overal heerschte rust. De weersgesteldheid kentekende nog de kentering van de mousson. De padicoest was gunstig en de sawahs stonden zeer goed; op sommige plaatsen was men aangevangen met maaien.

De handel was vrij levendig. In den loop der maand zijn te Telok Betong aangekomen van de onderafdeelingen 7 praauwen, en vertrokken derwaarts 3 praauwen; van Java kwamen aan 30 en vertrokken derwaarts 31 praauwen. Er werd ingevoerd 5 specie en 782 picols rijst. Uitgevoerd 4 specie, 577 picols gom elastiek, 125 picols dammer, 11 picols koffij, 5 picols peper, 4 picols kapas, 10 bossen hindrotting, 31,600 stuks klappers. Er werden gedood 7 tijgers en 30 rhinocerossen, waarvoor aan premien is betaald f 524.

SUMATRA'S WESTKUST. — Uitgezonderd in het zuidelijk gedeelte van het eiland Nias, waar de woelingen van de zijde van Botohosi steeds voortduren; was de rust in dit gouvernement gedurende de maand mei ongestoord. De weersgesteldheid was in die maand afwisselend en over het algemeen gunstig te noemen.

BENKOELN. — Twee der opvarenden van eene te Moko-Moko te huis behorende praauw pentalang, genaamd Ajer Itam, zijn den 3den mei bij hoofdstad onstuimig weder door den bliksem gedood. De beide lichamen waren geheel zwart, het hoofdhaar verbrand, terwijl tevens werd waargenomen dat er bloed uit de ooren vloeide. Een 37tal hoefden heeft het verzoek gedaan om de hadat doedjor (het gebruik volgens hetwelk de man zijne vrouw moet koopen) af te schaffen dan wel zoodanig te wijzigen als het Europeesch bestuur zal noodig en nuttig achten. Met het aanleggen van den weg van Ketaun naar Lais was men op den 17 mei gevorderd tot even boven Pematang Rimbo Penampoeng. Aan de nieuwe sawahvelden te Tandjoeng Agong (Lais) wordt met ijver gewerkt, zoodat die velden wellicht nog dit jaar zullen kunnen worden gepland. In de districten Tallo Soloema zijn de werkzaamheden aan de ladangs afgevoerd. In de geheele afdeling Soloema was men druk bezig met het oogsten der padi van de sawahs. Niettegenstaande enkele rijstvelden in het district Ngalam door de olifanten werden beschadigd, zal de oogst vrij gunstig zijn. In de afdeling Kauer was de padi-oogst afgevoerd en mogt zeer gunstig genoemd worden.

ZUID- EN OOSTER-AFDEELING VAN BORNEO. — In de laatste dagen van de maand maart ll. werden te Samarinda (Koetei) gedurig tijdingen aangebragt van het nemen van kleine praauwen en het rooven van menschen door eene op de oostkust van Borneo zich ophoudende rooversvloot. Voor de moeara Boedji van de Koetei (Mahakkang) rivier werd de zoon van zekeren te Koetei te huis behorenden hadji Kasamodah met zijne volgelingen geroofd. Zekere pangaran Moedah, die zich van Soengkoelirang naar Beouw begaf, raakte met die roovers slaags. Den 29sten maart verklaarde een Boegines van Koetei die eene reis naar Kaheli had gemaakt, dat hij voer ongeveer eene maand te Joawani had vernomen, dat eene vloot van dertig groote praauwen de zee aldaar onveilig maakte. Eene praauw sopek, van Paris naar Kaheli bestemd, was op de hoogte van Tandjoeng Belisang genomen, waarvan de gezagvoerder vermoord en vier der opvarenden en Joawani verkocht werden. Nog deelde die Boegines mede, dat eene te Koetei te huis behorende praauw sopek genomen was, terwijl omtrent het wedervaren van de schepelingen van dit laatste vaartuig niets bekend was. Toen deze tijdingen omtrent het aanwezen eener niet onaanzienlijke rooversvloot op de oostkust van Borneo dagelijks bevestigd werden, zoodoer uit zee te Samarinda terugkomende praauwen, als door het aanbrengen aldaar van twee door die roovers verwoende personen, is Zr. Ms. schoenerbrik Rembang met twee rijksgrootten van Koetei en een tiental praauwen den 14den april jl. van genoemde plaats vertrokken om gezamenlijk de roovers op te sporen. Ook uit Paris moet een tiental praauwen met hetzelfde doel in zee zijn gestoken.

AMBOINA. — Gedurende de eerste helft van april was het drukkend heet; daarentegen regende het bijna aanhoudend in de laatste helft dier maand. De gezondheidstoestand was gunstig.

De gouverneur der Moluksche eilanden maakte in die maand eene reis naar Seram en Boano, ter regeling van de nederzetting van Alfoeren op de zuidkust en van Boanezen op de noordwestkust van Ceram.

Berichten ontvangen van de Zuidwester-eilanden, den 22sten april door Zr. Ms. brik Cachelot aangebragt, waarmede de controleur van Eybergen eene inspectie-reis naar die eilanden heeft gemaakt, luiden gunstig. Echter is men aldaar niet naar verwachting kunnen slagen in het inhuren van vrijwillige arbeiders voor de specerijperken op Banda.

Op de Aroe-eilanden is het aan den derwaarts met Zr. Ms. korvet Pallas vertrokken assistent-resident van der Crab gelukt de onderwerping te verkrijgen van de in verzet gekomene bevolking van Watelee. Overigens liet de staat van zaken daar weinig te wenschen over.

BANDA. — Van deze residentie zijn berichten ontvangen over de maanden maart en april. Onder de perk-arbeiders heerschten vele koorts. De gezondheidstoestand der overige bevolking was gunstig. Op veel wind in het begin der maand maart volgde een

felle hitte, die echter in de laatste helft van april weder getemperd werd door eenigen regen en wind. De stand der cultures was veel belevend, ofschoon de uitkomsten van april niet zoo gunstig waren als die van maart.

TERNATE. — Het weder was gedurende de maand april zeer variabel, hetgeen over het algemeen zeer ongunstig op den gezondheidstoestand terugwerkte.

MENADO. — Berigten over de maand april melden, dat men aan de oosterstranden der Minahassa en in het district Menado een aanvang maakte met het oogsten van de padi, welke bijzonder gunstige resultaten opleverde. Ook in de overige districten stond de padi over het algemeen veel belevend. De jonge aanplantingen van katoen, klappers en muskaat-noten verkeerden in goeden staat. De koffij beloofde eene ruime productie.

In den avond van den 6den april werd eene vrij sterke aardbeving waargenomen.

De afvoer van producten uit de hoog gelegene streken werd door den regen zeer belemmerd.

Van de Sangir en Talaut eilanden wordt gemeld, dat de vaccinatie op Siauw, in de maand februari derwaarts gezonden, reeds 1108 personen met goed gevolg had ingeënt. Het eiland Groot-Sangir, dat op eene vreeselijke wijze door de pokken werd geteisterd, is van een doctor djawa voorzien geworden.

Door den radja en de rijksgrootten van Limbotta is aan den assistent-resident van Gorontalo berigt, dat zij vernomen hadden, dat zekere Namboeko, gevestigd te Dampelas op Tontolisch grondgebied, met een rooversvloot de noordkust van Celebes overtoogte. Zr. Ms. stoomschip Etna, dat op den 1sten mei jl. van eenen kruistogt langs die kust te Menado is teruggekeerd, na enkele Rijkjes van Noord-Celebes bezocht te hebben, heeft echter geen spoor van zee-roovers mogen ontdekken.

TIMOR. — Berigten over de maand maart behelzen, dat te Koepang catharale koorts heerschten. De rijst kostte gemiddeld f 10 a f 12 de pikol en de padi f 5 a f 6. De prijs der djagong was f 3 de pikol. Aan regten is geheven de som van f 1,031.91 1/2. Latere berichten van den 30sten april jl. melden, dat de rust te Larentoeke geheel was hersteld, zoodat de bevolking uit het gebergte de passer te dier plaatse weder bezocht.

Door Zijne Exc. den Gouverneur-Generaal van Nederl.-Indië zijn de volgende beschikkingen genomen:

Civiel Departement.

Bevorderd: tot controleurs der 2de kl. bij de land. ink. en cult. C. H. G. van Zijll de Jong, J. van Vollenhoven en Y. Gaade; bij de algem. secretarie, tot 2den comm. P. Ph. du Cloux en tot 3den comm. J. C. Willer.

Benoemd: tot resid. van Tagal, A. M. Keuchenius; tot advoc. en proc. bij het hoog gerechtshof van Ned.-Indië, mr. E. A. J. Francis; tot commies bij de wees- en boedelk. te Soerabaja, C. J. A. Wilkens; tot lid bij den resid.-raad te Soerakarta, dr. W. Palmer van den Broek; tot 2den commies op het resid.-kantoor te Tjandjoer (Preanger Regentsch.), G. Busselaar; tot voorzitter bij het bestuur van het R. C. weeshuis te Samarang, de pastoor J. Lijnen; tot lid bij de sub-comm. van onderwijs te Soerabaja, H. L. Rademaker; tot lid bij de sub-commissie van onderwijs te Bezoekie, J. H. van der Crab; tot assist.-resid. van Buitenzorg, jhr. C. L. de Jonge; tot secret. der resid. Kadoe, jhr. mr. O. E. van Nispen; tot gewoon deurwaarder bij den landraad der stad en voorsteden van Batavia, P. Klaas; tot commies bij het havendepartem. te Batavia, tevens belast met de ontv. en het beheer der haven- en ankeragegelden, J. C. Offers, en tot 3den comm. bij dat departement, L. V. Adamsz.

Ontwezen: eervol, van de vervulling zijner functie, onder toekening van wachtg., de assist.-resid., tijdelijk toegevoegd aan den resid. der westeraf. van Borneo, J. J. Peeters.

Ontslagen: op hun verzoek, eervol, uit 's Lands dienst, met behoud van aanspraak op pensioen, de resid. van Tagal, H. D. Potter; wegens ziekte, uit zijne betrekking, onder toek. van wachtg., de telegrafist A. J. W. de Jongh Swemer; als lid bij den resid.-raad te Soerakarta, eervol, C. van Bronckhorst, onder dankbet. voor de door hem als zoodanig bewezen diensten, en als lid bij de sub-comm. van onderwijs te Soerabaja, eervol, wegens vertrek, mr. A. Mangelaar Meertens, onder dankbet. voor de als zoodanig bew. diensten.

Verleend: een tweejarig verlof naar Nederland, aan den ambtenaar op wachtg. W. F. Ploegman.

Magtiging verleend: tot het uitreiken aan den op zijn verzoek eervol ontslagen offic. van gez. der 2de kl. bij Zr. Ms. marine F. J. G. A. Smeets, eener acte van toelating tot uitoefening van de genees- en heilk. praktijk in de resid. Preanger Regentschappen, zijnde hij tevens belast met de waarneming van de civ. geneesk. dienst te Tjandjoer; tot de uitreiking van eene acte van toelating tot het uitoefenen van de genees- en heilk. praktijk in de afd. Sidhoerdjo (resid. Soerabaja), aan H. E. Thepass.

Goedgekeurd: dat door den Gouverneur van Celebes en Onderhoorigheden, bij de sub-commissie van onderw. te Makassar is ontslagen: eerv., uit hoofde van vertrek, als lid B. Braams, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezen diensten; zijn benoemd: tot leden de pred. P. L. de Gaay Fortman en de majoor J. F. Belle; — dat door den assist.-resid. van Benkoelen, bij de sub-commissie van onderw. te Benkoelen, zijn ontslagen: eerv., wegens vertrek, als leden, B. Barneveld en W. J. A. Visser, onder dankbetuiging voor de door hen als zoodanig bewezen diensten; is benoemd: tot lid F. W. Gibson.

Bij besluit van Z. Exc. den Gouverneur-Generaal, van den 27 mei 1860 n. o. 11, is de resident van Timor aangegeven om den eerwaarden heer J. P. N. Sanders te erkennen als pastoor bij de Roomsche Katholieke gemeente Larentoeke en andere onderhoorigheden van Timor.

Marine Departement.

Benoemd: tot 1sten gezag. bij de dienst der Gouvern. schoeners en kruisbooten, de 1ste stuurman bij die dienst J. H. Vos, met bepaling, dat hij voorloopig zal worden belast met het bevel over de Gouvern. schoener eerste charter Anadyomene; tot lithograaf bij het hydrografisch bureau, C. A. Oehler, en tot machinist bij een der onderdeelen van het marine-etablissement te Soerabaja, J. P. Timmermans.

Opgedragen: de waarn. der betrekking van chef van het hydrografisch bureau aan den luit.-t/z. der 1ste kl. van de Nederl. marine A. C. J. Edeling.

Door den chef der Gouvern. schoeners en kruisbooten zijn gedurende de maand mei 1860 de volgende beschikkingen genomen: benoemd, tot 1ste stuurlieden, de 2de stuurman aan boord van 's Gouvern. schroef-stoomsch. de Java, A. Smits en de 1ste stuurlieden ter koopvaardij N. van der Stok en D. J. Soeterik; tot 2de stuurlieden de 3de stuurlieden E. Roelofs, F. W. Michel en M. Berends.

Militair Departement.

Bevorderd: bij het wapen der infanterie, tot luit.-kol. de zich met verlof in Nederl. bevindende maj. W. J. A. W. Boers en de maj. L. Rijssendaal, met bepaling dat hij als zoodanig in zijne tegenwoordige betrekking van waarn. resid. en van milit. kommand. der Wester af. van Borneo zal blijven; bij het 5de bat. te Samarang, de maj. E. Rappard; tot majors: de zich met verlof in Nederl. bevindende kapiteins J. H. F. von Stietz en J. G. R. Molenaar; bij het 6de bat., de kapit. J. C. Termijtelen; bij het 13de bat., de kapit. C. A. Schauk; bij het 14de bat., de kapit. J. H. Stein; tot kapiteins: bij het 1ste bat., de 1ste luit. H. C. C. Hendriks; bij het 3de bat., de 1ste luit. F. J. Henner; bij het 4de bat., de 1ste luit. M. E. F. L. von Scharoth; bij het 17de bat., de 1ste luit. K. W. J. van Heemskerck; bij het garniz.-bat. van Palembang, de 1ste luit. A. J. Diepenbroek; tot 1ste luitenanten: de zich met verlof in Nederl. bevindende 2de luit. J. D. de Bruyn; bij het 4de bat., de 2de luit. C. Graue; bij het 7de bat., de

2de luit., L. G. Diepenheim; bij het 13de bat., de 2de luit. P. M. Ockerse; bij het 17de bat., de 2de luit. J. F. Simons; bij het garniz.-bat. der 2de milit. afd. op Java, de 2de luit. F. J. Duchateau; bij het garniz.-bat. van Sumatra's Westkust en Onderhoorigheden, de 2de luit. W. H. van Leersum; bij het garniz.-bat. van Palembang, de 2de luit. C. A. van Randwijk; bij de milit. geneesk. dienst: tot apoth. der 1ste kl. bij het groot milit. hospitaal te Weltevreden, de apotheker der 2de kl. A. Scharlé; tot majoor, souschef van den generelen staf, de kapit. der inf. G. S. J. J. D. Bijl de Vroe; tot onder-intend. der 1ste kl. in de 1ste milit. afd. op Java, J. C. van Oosterom; tot onder-intend. der 2de kl. G. P. J. Ockerse.

Benoemd: tot kommandant der 2de militaire afdeling op Java, de generaal-majoor C. A. de Brauw; tot chef van den generelen staf, de luitenant-kolonel jhr. F. W. R. Flug van Aspermont; tot adjud. bij den kommand. der inf. te Willem I, de 1ste luit. H. W. C. A. Thieme; tot plaatsl. adjud. te Samarang, de eerste luit. J. J. C. van Eersel, van het 3de bat. inf., met bepaling dat hij als zoodanig bij zijn wapen zal worden gevoerd a la suite, en tot 2den luit. bij het personeel van het wapen der artillerie, de sergeant G. Langenberg.

Geplaatst: bij het garniz.-hospit. te Tjilatjap, de offic. van gez. 3de kl. J. H. Celen; bij het groot milit. hospit. te Weltevreden, de offic. van gez. 3de kl. J. M. de Jongh.

Overgeplaatst: bij de geneesk. dienst te Palembang, de offic. van gez. der 3de kl. A. J. Boers, en bij de geneesk. dienst ter Sumatra's westkust en Onderhoorigheden, de offic. van gez. 3de kl. H. Walter.

Ingetrokken: op zijn verzoek, het aan den kapit. der inf. G. J. C. A. Cochius verleend 2jarig verlof naar Nederl. Verleend: een 2jarig verlof naar Nederl., aan den kapit. der inf. L. G. Pauwels en aan den onder-intend. der 2de kl. der milit. adminis., adjoint bij den generelen staf F. E. K. Stoelman.

Ontslagen: op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. milit. dienst, met behoud van aanspraak op pensioen, HD. adjud. in buitengewone dienst, de gen.-maj. E. C. C. Steinmetz, en de 2de luit. der inf. N. J. Tiedeman.

Goedgekeurd: dat door het milit. departem. bij de inf. zijn overgeplaatst: bij het 2de bat., de 1ste luit. P. J. C. de Ruyter; bij het 6de bat., de 2de luit. P. J. Blok; bij het 9de bat., de kapit. F. C. L. W. Boudier; bij het 13de bat., de kapit. R. H. Rhode; bij het 14de bat., de kapit. A. J. Roijen; bij het garniz.-bat. in de 2de milit. afd. op Java, de 1ste luit. P. E. Perk; bij het garniz.-bat. in de 3de milit. afd. op Java, de 2de luit. J. Visser; bij het garniz.-bat. ter Sumatra's Westkust en Onderhoorigheden, de 1ste luit. J. J. G. Hennequin; bij de milit. school te Meester-Cornelis, de 2de luit. instruct. H. A. Scharp, van het 7de bat.; met bepaling, dat hij als zoodanig bij zijn wapen zal worden gevoerd a la suite.

Door de hieronder genoemde autoriteiten zijn de volgende beschikkingen genomen:

Door de hoofdcomm. van onderwijs in Ned. Indië, gedurende de maand mei 1860: ontslagen, op zijn verzoek, eervol, uit zijne betrekking, de kweekeling aan de Protest. weeshuisschool te Samarang, G. A. Vasmer; benoemd, tot ondermeester aan de Gouvernements derde lagere school te Samarang, B. F. Harbrink, en tot tweeden onderwijzer aan dienschool, W. Wilmes; tot onderwijzer aan de Gouvernem. lagere school te Madioen, C. Over de Linden, en tot onderwijzer aan de Gouvernem. lagere school te Ternate, J. Bekbergen.

Door den ingenieur der Gouvernem. telegrafien, gedurende de maanden april en mei 1860, ontslagen, uit zijne betrekking, de leerl.-telegrafist J. Stijger; benoemd, tot chef van het telegrafkant. te Weltevreden, D. Gollner, en tot chef van het tel.-kantoor te Batavia L. Schreyner; voorloopig belast: met het onderwijs der leerl.-telegrafisten de ambten. voor de dienst der telegrafie G. W. ten Brummeler; overgeplaatst: van Buitenzorg naar het tel.-kant. te Weltevreden G. N. A. Rochell; van Cheribon naar het tel.-kantoor te Weltevreden A. H. Holdert; van Batavia naar het telegr.-kant. te Weltevreden H. Simon en E. W. Suss, en van Serang naar het tel.-kant. te Anjer C. C. W. Wruck.

Per Telegraaf.

PARIS 4 Augustus.

De Patrie van heden avond zegt dat de regementen, die tot deelneming aan de expeditie naar Syrië bestemd zijn, heden morgen het kamp van Chalons verlaten hebben. Vier stoombooten zijn gisteren van Toulon naar Algerie vertrokken, om aldaar troepen aan boord te nemen.

De tijdingen uit het Oosten, voegt genoemd blad hierbij, gewagen van eene sterke gisting die op Candia, te Djeddah en in Arabië heerschen zou.

TURIJN 4 Augustus.

De Perzeveranza van Milaan deelt mede dat de Regering de ligting der klasse van 1838—1839 bevolen heeft.

TURIJN 5 Augustus.

Door de dagbladen wordt berigt, dat de Regering eene leening heeft gesloten van 150 miljoen tegen den koers van uitgifte van 80.25.

Het gerucht wil, dat de Napolesche gevolmagtigden nog heden zullen vertrekken, daar hun is gebleken, dat eene alliantie tusschen Napels en Sardinië tot de onmogelijkheden behoort.

GENUA 4 Augustus.

De Movimento deelt in eene buitengewone editie berichten uit Napels mede, inhoudende dat de 1ste en 13de Napolesche regementen in Calabrië afvallig geworden zijn, onder den kreet: Leve Garibaldi! Stocco is met 1500 vrijwilligers geland en door de bevolking met geestdrift ontvangen. De Regering verkeert in ontsteltenis, Garibaldi wordt onverwijd te Napels verwacht.

MADRID 3 Augustus.

De Epoca berigt dat de reis van HH. MM. zich tot de Baskische provincien uit zal strekken. Men zegt dat de Spaansche schepen, bestemd om zich naar Syrië te begeven, eenige Spaansche troepen aan boord zullen hebben.

CALCUTTA 19 Junij.

SHIRTINGS zonder omgang en onveranderd. — MULTEWIST beter gestemd. — Ruwe ZIJDE 4 lager. — FONDSSEN als voren.

MELBOURNE 19 Junij.

500 b. Wol werden uitgevoerd. — Voor WIJN bestond vraag. — KOPER £ 102. — WISSELKOERS 2 pCt. premie bij verkoop en pari bij inkoop. — VRACHTEN voor goud 3 d. SYDNEY 13 Junij.

De handel staat nagenoeg stil. VRACHTEN van Wol als voren. — WISSELKOERS zonder verandering.

BINNENLAND.

ROTTERDAM 5 Augustus.

Heden wordt alhier op de gebruikelijke wijze gevierd de 32ste verjaardag van H. M. de Koningin van Zweden en Noorwegen, oudste dochter van Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden.

In de laatst gehouden vergadering der commissie ter zake van drenkelingen alhier zijn beloozingen uitgeroepd aan 15 personen, waaronder 6 agenten van politie 3de klasse, voor het redden van 12 drenke,

lingen. De namen der redders zijn: G. van Handel, G. van Buren, K. Waardenburg, K. Winkelman, M. Sneep, M. van Steenderen, D. van der Wilt, J. Schoth, J. G. Gombag, G. de Grient, J. Smith, J. J. Rawie, H. Blom, P. L. den Held en A. Burger.

Had de algemeene Synode der Nederlandsche Kerk zich met ernstige beraadslagingen bezig gehouden ten gevolge van de adressen over de afvaardiging tot hare vergadering, zij had ook hare aandacht te vestigen op adressen, welke klachten inhielden wegens de opheffing van de verpligting tot het prediken over den Heidelbergschen catechismus, die bij haar ingekomen waren. Het besluit der Synode te dezer zake had voornamelijk tot strekking om de bedoelde opheffing in het rechte licht te plaatsen.

Van anderen aard was een ingekomen adres, waarin bevestiging te kennen gegeven werd, dat de verpligting tot het gebruik der Evangelische gezangen bij iedere openbare godsdienstoefening nog altijd worden blijven bestaan. De Synode was van gevoelen, dat het niet alleen weinig overeenkomstig met den geest van redelijke vrijheid zou zijn, zoodanige verplichtende bepaling te willen handhaven, maar ook, dat de vroegere verordeningen deswegens regtens niet meer als verbindend kunnen beschouwd worden.

Nog werden in behandeling genomen ingekomen verzoekschriften ter handhaving van den historischen grondslag der Evangelie-prediking en een op deze zelfde zaak betrekkelijk voorstel van een lid der Synodale vergadering zelf tot beantwoording der vraag: of de ontkenning der opstanding van Jezus Christus als historisch feit te vereenigen zij met de schriftelijke verklaring, welke na afgelegd examen voor de toelating tot de Evangelie-dienst gevorderd wordt? Het bleek bij de beraadslagingen van hoe groot gewicht deze vraag geacht werd; niettemin vereenigde de vergadering zich in het gevoelen, dat het aan de verantwoordelijkheid der provinciale kerkbesturen als die belast zijn met het onderzoek der kandidaten moet worden vrijgelaten in de eerste plaats te beslissen, wie al of niet tot de predikdienst in de Ned. Hervormde Kerk kunnen worden toegelaten, terwijl hier bij gemis van bepaalde aanleiding geen uitspraak door de Synode kon geschieden.

Ook de zaak der diakonien werd door de Synode met zorg behandeld.

Gekomen tot behandeling van de door de Synode van 1859 voorloopig aangenomen wijziging van art. 23 van het algemeen reglement, bleek uit de ingekomen consideranten, dat de meeste klassikale vergaderingen en provinciale kerkbesturen de door deze wijziging beoogde afwijking van het artikel afkeurden. Na langdurige en ernstige discussies werd ten laatste besloten, de regeling der wijze van uitvoering van het in genoemde artikel uitgesproken beginsel, als tot hertoe te wettig beproefd, wegens de groote moeilijkheden, die voortvloeien uit het ingebrachte bezwaren, tot latere gelegenheid te verdragen.

Na het bedenken van den heer Mr. Kortebout van de Synode van Almelo, werd nog tot secundus-lid der algemeene synodale commissie benoemd de heer S. van der Vliet te Gravenhage, die zich deze benoeming liet laten welgevalen.

Nog werd in behandeling de regeling van de betrekking der Herv. Kerk tot de Protestantsche gemeente in de geschieden en koloniën van weldadigheid, — de zaak van het collatierecht, — eene missive van de kerkeraad te Potchefstroom, in Zuid-Afrika, — het eigenlijk karakter der Ned. Herv. Kerk, waaraan tot een inlichtend antwoord besloten werd; — een nieuw concept-reglement voor het godsdienst-onderwijs, dat goedgekeurd en voorloopig aangenomen werd, — nog vele andere bijzondere zaken van zich bij de vergadering geadresseerd hebbende personen en besturen; na welk alles den 31 Junij in tegenwoordigheid van den heer secretaris-generaal bij het Departement voor Hervormde Eeredienste de zittingen der Synode van 1860 op gebruikelijke wijze gesloten werden.

De Commissie uit de Tweede Kamer der Staten-Generaal, in wier handen is gesteld het verslag der Regering over de verrichtingen aangaande het arm-bestuur over 1858, heeft haar uitvoerig verslag publiek gemaakt en voorgesteld het Verslag der Regering voor kennisgeving aan te nemen; haar Verslag te doen drukken en rond te zenden, en daarvan een afschrift te verzenden aan den Minister van Binnenl. Zaken.

Naar aanleiding van deswege door eenige gemeentebesturen gedane vragen, is door den Minister van Binnenlandse Zaken te kennen gegeven, dat, wanneer de definitieve uitkomst der laatst gehouden volkstelling officieel zal zijn bekend gemaakt, en daarvan gebruik zal worden gemaakt, dat met het oog op art. 4 der Grondwet, eene vermeerdering van het getal leden van den Gemeenteraad moet plaats hebben, — de raad van afbreiding zal behooren te worden herzien, op nieuw vastgesteld, en aan Gedeputeerde Staten mededeeld, en krachtens welke de tegenwoordige leden de jaren van afbreiding zullen behouden, zoodanig vroegeren rooster voor ieder hunner bepaald, maar van de benoemingen der tot aanvulling benoemde leden, eene loting ter bepaling in welk jaar ieder der nieuw benoemde leden zal afbreiden, moet geschieden, zoodanig de benoeming der nieuwe leden, zonder afwijking van den tijd, waarvoor zij zitting zullen nemen, moeten geschieden.

Boekaankondiging.

Annuaire international du crédit public pour 1860, par J. E. Horn.

Wij hebben niet noodig op het nut en de behoefte te wijzen van een werk, dat ons inleidt in de financiële huishouding der beschaaft Rijken, dat ons hunne budgetten mededeelt en den staat hunner financiën op even duidelijke als deugdelijke wijze uiteenzet, dat ons bekend maakt met den toestand der credit-instellingen in die Rijken en met de uitkomsten, die allerwege door spoorweg-ondernemingen worden opgeleverd — van een werk eindelijk, dat eene dorre mededeeling van cijfers bevat, maar ook de geschiedenis en beteekenis van dat alles zakelijk en op eene boeiende en leerrijke wijze verklaart en voorstelt. Het toestemmen gewicht der groote financiële vraagstukken en de ontwikkeling en uitbreiding, die men allerwege aan credit-instellingen en spoorweg-ondernemingen ziet geven, zouden anders daarvoor ten minste eenige aandacht behoeven. Maar de ontvangst van den eerste jaargang heeft reeds doen zien, hoe zeer dit werk aanspraak mag maken op de mérite de l'apropos en in eene wezenlijke behoefte heeft voorzien. Bij de aankondiging van den tweeden jaargang kan slechts de vraag worden of deze die eerste ontvangst rechtvaardigt en ook voor de toekomst beloofd te bestaand. Een ontkenning antwoord op deze vraag

achten wij niet mogelijk, daar zoowel het bestendig gewigt der onderwerpen die daarin behandeld worden, als de uitmuntende wijze, waarop de heer Horn zich van zijne taak kwijt, aan dezen Annuaire eene blijvende en roemvolle plaats onder de nuttige jaarschriften verzekeren.

Dat wij hier niet te veel zeggen en deze jaargang, vergeleken met den eersten, inderdaad reeds op menige verbetering mag bogen, moge uit het volgende blijken.

De eerste afdeling, *Finances publiques*, — ongetwijfeld de meest omvattende en belangrijkste — geeft een duidelijk overzicht van den toestand der financiën in de verschillende landen van Europa, de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, Australië en de koloniën van Frankrijk en Engeland, zoo door de mededeeling van de laatste budgetten en het bedrag der openbare schuld van elk dier landen, als door de heldere wijze waarop een en ander wordt voorgesteld en elk bevestigend verschil in middelen of uitgaven wordt toegelicht en verklaard. Bijzondere overweging verdienen de afzonderlijke artikelen, die in dezen tweeden jaargang aan Oostenrijk, Frankrijk en Italië gewijd zijn. Het zijn studien, welke op eene klare wijze den invloed

schetsen, dien de Italiaansche oorlog gehad heeft op de financiële gesteldheid der landen, die daarbij het meest betrokken waren; studien, welke om de grondige ontwikkeling van het onderwerp dat zij behandelen, de aandacht verdienen van ieder staatsman en staathuishoudkundige en van zoo velen als ook hier te lande uit anderen hoofde bij eene juiste kennis van het financieuzen dier rijken belang hebben.

Als op eene andere verbetering van dezen jaargang mag ook nog gewezen worden op de artikelen, die betrekking hebben tot Algerië, Australië, Britsch Indië en de stad Londen, en thans voor het eerst worden aangetroffen.

Dat het werk des heeren Horn tot treffende vergelijkingen en verrassende uitkomsten moet leiden laat zich gereedelijk verklaren. Als voorbeelden daarvan nemen wij hier een tweetal verzamelingstaten over, welke de schrijver in het résumé zijner eerste afdeling mededeelt. Meer dan eene uitvoerige uiteenzetting van eenig bijzonder gedeelte, 't geen trouwens reeds ons beperkt bestek zou verbieden, zullen deze opgaven van algemeene strekking den inhoud dezer afdeling leeren kennen en waardeeren.

STATEN (1).	Bevolking.	Jaarlijkse Ontvangsten. (franken.)	Jaarlijkse Uitgaven. (franken.)	Opbrengst per hoofd. (franken.)	Uitgaaf per hoofd. (franken.)
Noord-Amerika.....	23,283,488	285,231,133	389,545,549	12.27	16.70
Oostenrijk.....	37,339,912	649,843,662	733,751,943	17.28	19.65
Baden.....	1,335,952	70,535,111	69,790,587	56.83	52.25
Beieren.....	4,615,750	93,134,512	93,033,592	20.19	20.20
België.....	4,623,089	149,188,790	138,710,436	32.27	30.00
Brazilië.....	7,778,000	140,291,000	120,291,000	18.03	15.42
Denemarken.....	3,437,676	74,465,011	70,884,122	21.66	20.62
Spanje.....	15,518,500	492,009,440	490,716,154	31.06	31.62
Frankrijk.....	36,205,792	1,825,854,379	1,824,957,778	50.42	50.41
Groot-Brittannië.....	27,621,860	1,665,636,296	1,632,568,985	60.03	59.82
Griekenland.....	1,045,232	19,602,000	19,238,918	18.65	18.59
Hannover.....	1,844,000	72,152,962	71,369,685	39.12	38.70
Italië.....	25,600,000	510,000,000	510,000,000	19.92	19.92
Nederland.....	3,543,775	194,057,808	165,204,664	54.75	46.56
Portugal.....	3,568,895	59,334,359	61,033,721	18.42	16.62
Pruissen.....	17,740,000	485,266,935	485,266,935	27.35	27.35
Rusland.....	60,000,000	1,101,888,000	1,101,888,000	18.36	18.36
Saksen.....	2,039,075	41,565,133	41,565,133	20.37	20.37
Zweden en Noorwegen.....	2,592,820	176,049,772	170,581,080	34.70	33.62
Zwitserland.....	2,392,740	17,216,270	16,087,706	7.36	6.89
Turkië.....	16,440,000	230,000,000	230,000,000	13.98	13.98
Wurtemberg.....	1,690,898	30,297,388	30,297,388	18.50	18.50
Totaal en gemiddeld.....	282,727,354	8,386,229,961	8,476,783,156	29.65	29.98

Volgens deze opgave moeten die verschillende Staten aldus gerangschikt worden: 1. Groot-Brittannië; 2. Baden; 3. Hannover; 4. Frankrijk; 5. Hannover; 6. Zweden en Noorwegen; 7. Spanje; 8. België; 9. Pruisen; 10. Denemarken; 11. Saksen; 12. Beieren; 13. Italië; 14. Oostenrijk; 15. Griekenland; 16. Wurtemberg; 17. Rusland; 18. Noord-Amerika; 19. Portugal; 20. Brazilië; 21. Turkië, en 22. Zwitserland.

(1). Alleen die Staten zijn genomen, wier bevolking meer dan één millioen zielen bedraagt.

De volgende tabel leert ons de uitgaven kennen, die in iederen Staat gedaan worden voor de renten der schuld en de kosten van het leger, die kankers der algemeene geldmiddelen.

STATEN.	SCHULD.		LEGER.		OVERIGE UITGAVEN.	
	Jaarlijkse rente. (franken.)	% van het geheel.	Jaarlijkse Uitgaaf. (franken.)	% van het geheel.	Jaarlijkse bedrag. (franken.)	% van het geheel.
Noord-Amerika.....	51,715,332	13.3	135,991,944	34.8	201,800,272	51.9
Oostenrijk.....	249,504,626	34.0	250,021,368	35.0	234,225,960	31.0
Baden.....	7,227,000	10.3	10,603,921	15.2	11,959,666	74.5
Beieren.....	28,003,320	30.1	22,053,148	23.7	42,977,124	46.2
België.....	38,483,224	27.7	32,213,500	23.2	68,013,712	49.1
Brazilië.....	21,471,000	17.9	14,338,512	11.8	85,181,488	70.3
Denemarken.....	18,035,511	25.5	11,941,070	16.8	40,907,541	57.7
Spanje.....	168,867,293	34.4	139,881,861	28.5	181,196,000	37.1
Frankrijk.....	316,020,000	17.9	339,458,744	18.6	1,169,479,034	63.5
Groot-Brittannië.....	719,985,398	44.1	315,434,856	19.4	597,148,741	36.5
Griekenland.....	1,154,291	6.1	4,966,827	25.8	13,117,200	68.1
Hannover.....	7,925,255	11.2	9,744,315	13.5	53,700,570	75.3
Italië.....	125,000,000	24.2	140,000,000	27.4	245,000,000	48.4
Nederland.....	79,466,732	49.1	24,303,124	14.8	61,434,808	37.1
Portugal.....	16,010,937	26.4	14,882,674	24.4	30,140,110	49.2
Pruissen.....	49,889,297	11.1	120,290,778	24.8	315,086,860	65.1
Rusland.....	240,000,000	21.3	283,580,000	25.4	577,308,000	53.3
Saksen.....	9,694,014	27.2	7,561,603	22.0	17,586,557	50.8
Zweden en Noorwegen.....	27,319,509	18.3	54,803,854	36.6	66,723,733	45.1
Zwitserland.....	317,580	2.3	1,443,981	10.0	14,326,145	87.5
Turkië.....	53,100,000	26.6	69,500,000	34.7	77,400,000	38.7
Wurtemberg.....	5,724,000	18.8	6,000,000	19.7	18,632,000	61.6
Totaal en gemiddeld.....	2,234,814,318	27.2	2,009,016,070	25.7	3,963,369,521	47.1

Volgens het evenredig bedrag hunner schulden tot het gezamenlijk bedrag hunner uitgaven, moeten derhalve de Staten aldus gerangschikt worden: 1. Nederland; 2. Groot-Brittannië; 3. Spanje; 4. Oostenrijk; 5. Beieren; 6. België; 7. Saksen; 8. Turkië; 9. Portugal; 10. Denemarken; 11. Italië; 12. Rusland; 13. Wurtemberg; 14. Zweden en Noorwegen; 15. Brazilië; 16. Frankrijk; 17. Noord-Amerika; 18. Hannover; 19. Pruisen; 20. Baden; 21. Griekenland, en 22. Zwitserland.

De tweede afdeling, *Institutions de crédit*, geeft een belangrijk overzicht niet alleen van den staat van alle voornaamste banken en verdere credit-instellingen in 1859, maar ook van hare samenstelling en geschiedenis, van hare werking en van de vruchten, welke zij den aandeelhouders afwerpen.

Hoogst belangrijk is ook deze afdeling, welke onze nieuwsgierigheid omtrent de bedoelde instellingen op schier geen enkel punt ontbevredigd laat. Door hare mededeelingen omtrent de Engelsche en Nederlandsche banken is ook haar inhoud reeds thans vollediger en belangrijker geworden. Ware het streven van den schrijver naar verbetering en vooruitgang minder ernstig, wij zouden op de wenschelijkheid wijzen om ook achter deze afdeling een gelijksoortig résumé te plaatsen als achter de eerste gevonden wordt. Dit zou eene onderlinge vergelijking van de werking der onderscheidene banken en verdere instellingen zeer vergemakkelijken. Wij hopen dat dit later zal kunnen geschieden en in dat vooruitzicht vergenoegen wij ons gaarne met het overzicht van het disconto in 1859 in de voornaamste steden van Europa, dat thans reeds aan het slot dezer afdeling wordt aangetroffen.

Van een bogenblikkelijk overgegend belang voor Nederland is de derde afdeling *chemins de fer*. Zij laat ons een blik werpen op den stand en de uitkomsten der verschillende spoorweg-ondernemingen in de onderscheidene landen, waar die gevonden worden, en eene oppervlakkige inzage van hetgeen daaromtrent als résumé wordt mededeeld is reeds voldoende om de overtuiging te vestigen, dat ook van den inhoud dezer afdeling veel partij en groot nut is te trekken. Als in een spiegel kanten zich de financiële toestand der verschillende spoorwegen daarin af en is de wensch niet overbodig geworden of komt hij niet te laat, dan hopen wij dat Nederland er zich niet van moge ontploegen. Ook hier getuigen de overzichten, die van

de spoorwegen in Duitschland, België, Frankrijk en Engeland gegeven worden, van des schrijvers zucht om zijn Annuaire zoo veel doemlijk te volmaken.

In de laatste afdeling worden de samenstelling, werking en gesteldheid mededeeld van eenige bijzondere financiële en industriële ondernemingen, als de Caisse générale des assurances agricoles; de Compagnie Parisienne de gaz, de Mines et fonderies de zinc de la Vieille Montagne, de Compagnie Universelle du Canal de Suez enz. Voorts worden in eene tweede onderafdeling, getiteld *jurisprudence financière*, een zestal financiële processen vermeld, die in 1859 voor de Parijsche rechtbanken behandeld werden en ook buiten Frankrijk belangstelling ondervonden.

Ofschoon van minder algemeen belang dan de voorgaande hebben ook de mededeelingen der laatste afdeling hare eigenaardige waarde voor velen, wier aantal zeker nog zal toenemen wanneer daarin ook van andere landen nog meer zaken behandeld worden, die uit een algemeen oogpunt niet van gewigt ontbloot zijn. Een overzicht van de bewegingen der publieke fondsen en der edele metalen in 1859, waarvan wij het eerste gaarne vollediger zouden wenschen, vormt het slot van het zaakrijk werk des heeren Horn, wiens gezag, reeds door onderscheidene voortreffelijke statistieke werken gevestigd, ons waarborgt voor de juistheid zoo van zijn opgaven, als van die, welke hij zich door tusschenkomst van andere bevoegde medewerkers heeft weten te verschaffen.

Bewerkt naar authentieke bouwstoffen, welke de schrijver, met den kritischen blik en het helder doezigt die hem eigen zijn, heeft weten te schichten, ordenen en verklaren, vormt de *Annuaire international du crédit public* van den heer Horn een geheel, dat rijk is aan merkwaardige bijzonderheden, en dat door zijne praktische bruikbaarheid en gewaarderd onbevredigd zal geraadpleegd worden. B.

STAAT VAN NOTENMUSCAAT, FOELIE EN NAGELN, gedurende 25 Jaren (1835—1859). NOTENMUSCAAT.

Jaren	Aanvoer.	Aflevering.	Verk. in veiling door de N.H.M.	Prijzen van N. 1 in veiling door de N.H.M.	Op 31 Dec. Voorraad op ceelen
1835	1280	940	1289	345 a 312	586
1836	820	1010	866	312 a 315	442
1837	1468	1317	1387	250 a 252	512
1838	1057	1061	1027	249 a 238	478
1839	1640	1771	1777	230 a 211	484
1840	1176	865	729	200 a 182	348
1841	1143	925	987	161	410
1842	1012	1165	1385	142 a 150	630
1843	1403	1761	1874	130 a 108	743
1844	1141	149	790	195 a 181	1384
1845	1086	802	1435	262	2017
1846	1608	1619	1000	222	1398
1847	876	597	geen veiling	geen veiling (235 a 247)	801
1848	1347	2102	1775	126	474
1849	2523	1267	2775	166	1982
1850	1170	643	1014	232	2363
1851	1306	2214	2330	148	2469
1852	1379	723	1434	186	2190
1853	444	439	574	230	5190
1854	1997	1234	1097	163	3315
1855	1293	1449	1843	152	5178
1856	1484	1282	1154	147	3672
1857	996	1354	1516	130	2464
1858	2152	1544	1702	121	3625
1859	1350	1699	1641	107	3726
25 jar. 33151	29912	33401			

Op 30 Junij 1860 voorraad op ceelen 3262 vaten. Op 8 Augustus 1860 in veiling door de N.H.M. 1872 vaten.

FOELIE.

Jaren	Aanvoer.	Aflevering.	Verkocht in veiling door de N.H.M.	Prijzen van Foelie D. in veiling der N. H. M.	Op 31 Dec. Voorraad op ceelen.
1835	410	436	432	277 a 255	120
1836	446	412	462	251 a 230	140
1837	327	363	361	300 a 205	158
1838	485	400	466	202 a 155	220
1839	360	450	443	156 a 155	213
1840	212	338	327	130 a 155	202
1841	311	318	309	128	193
1842	602	480	427	103 a 135	140
1843	314	471	639	105 a 93	303
1844	485	201	406	170 a 160	513
1845	374	423	445	250	586
1846	586	109	360	185	786
1847	410	429	geen veiling	geen veiling (185 a 205)	367
1848	596	674	629	121	312
1849	381	496	534	150	640
1850	654	103	966	213	303
1851	462	601	630	136	1182
1852	275	151	192	150	1178
1853	431	245	411	196	1339
1854	549	530	539	144	1346
1855	487	395	367	141	1320
1856	400	406	299	136	1194
1857	359	639	657	113	1212
1858	680	609	652	86	1255
1859	664	530	602	83	1327
25 Jaren.	11290	10209	11462		

Op 30 Junij 1860 voorraad op ceelen 1159 vaten. Op 8 Augustus 1860 in veiling door de N.H.M. 787 vaten.

